

L'ESCOLA DE PRIMAVERA DE LA SOCIETAT CATALANA D'HISTÒRIA DE LA CIÈNCIA I DE LA TÈCNICA

UN ESPAI OBERT AL DEBAT INTERDISCIPLINARI

Josep Simon Castel*

Cada dos anys, la Societat Catalana d'Història de la Ciència i de la Tècnica (SCHCT) organitza la seva Escola de Primavera. Aquesta iniciativa va néixer com a activitat complementària a les seves trobades anuals, amb una clara voluntat de crear un espai obert de debat on especialistes, estudiants i professionals d'àmbits diversos pogueren comunicar-se i debatre al voltant de temes clau en la divulgació de la ciència. La rica interdisciplinarietat que ofereix la història de la ciència en l'actualitat i el clima de comunicació que participants, conferencians i organitzadors han sabut captar, units a l'hospitalitat oferta pel Museu de Menorca a Maó, han fet de les fins ara dues edicions de l'Escola una experiència de gran vàlua que augura una consolidació d'un espai de debat obert i necessari.

Al maig de 2001 tingué lloc la primera edició de l'Escola sota el lema "Història de la ciència i divulgació científica: Els museus". Diversos especialistes exposaren els seus treballs al voltant de la constitució de col·leccions científiques, l'ús dels instruments científics com a fonts històriques i eines didàctiques en l'ensenyament i la divulgació de la ciència, o el paper històric dels museus en el desenvolupament de la ciència.

Giuseppe Olmi, professor d'història contemporània a la Universitat de Bolonya va obrir amb una mirada sobre el desenvolupament del col·leccionisme científic entre el Renaixement i la Il·lustració. John Pickstone, catedràtic d'història de la medicina a la Universitat de Manchester presentà el seu programa històric per analitzar la ciència lligant aspectes de la tecnologia, ciència i medicina amb aspectes de la vida quotidiana i va suggerir algunes línies d'aplicació del seu model a un museu de la ciència actual. Jim Bennett, director del Museu d'Història de la Ciència d'Oxford, es va centrar en l'ús dels instruments científics com a font històrica i eina didàctica a través d'exemples concrets provinents de la seva experiència diària com a historiador de la ciència i al mateix temps conservador de museu. Paolo Brenni, investigador de l'Institut i Museu d'Història de la Ciència de Florència, va aprofundir en aquest sentit centrant-se en els instruments científics com a objectes històrics i en la situació d'Itàlia en el context europeu quant a la recuperació del

patrimoni científic i els museus de ciència. La segona edició de l'Escola de Primavera de la SCHCT tingué lloc del 3 al 5 d'abril de 2003 sota el títol "Història de la ciència i divulgació científica: El periodisme científic".

La premsa periòdica ha representat un paper important en la divulgació de la ciència tant en el passat com en l'actualitat. L'estudi d'aquest paper, dels lectors d'aquest tipus de publicacions, de la creació d'una imatge pública de la ciència a través d'aquestes o del perfil dels divulgadors, són problemes que conformen avui un camp de recerca ben definit per a l'historiador de la ciència. Al mateix temps, ens mostren el camí de la divulgació amateur al periodisme especialitzat actual i en aquest sentit, com a reflexió professional, és evident que ha de tenir un gran valor per als professionals del periodisme científic actual.

Geoffrey Cantor, catedràtic d'història de la ciència a la Universitat de Leeds, va obrir l'Escola presentant un ambiciós projecte en curs que pretén crear un índex representatiu de premsa periòdica britànica no especialitzada sobre la qual es realitza un buidatge de la informació científica. Anne Rasmussen, professora a la Universitat d'Estrasburg, comunicà els resultats d'un projecte de recerca desenvolupat al centre de La Villette (París) que analitza aspectes com les motivacions que portaren al desenvolupament de la premsa científica al segle XIX, el perfil dels actors de la divulgació científica o el desenvolupament de nous discursos i llenguatges. Baudomin Jurdant, professor de comunicació científica a la Universitat de París VII, va reflexionar sobre què és la divulgació científica, quins objectius compleix i quins efectes produeix sobre el públic, i va mostrar els usos que es pot donar a la reproducció de controvèrsies científiques històriques o actuals per a l'ensenyament de la seva disciplina.

Així, podem dir que l'Escola de Primavera de la SCHCT és un projecte que combina especialització amb multidisciplinarietat, proporcionant als seus participants un espai obert de discussió i reflexió. Es tracta d'una experiència ambiciosa que millora a cada edició. Sens dubte caldrà seguir-li la pista. ☺

*Departament d'Història de la Ciència i Documentació, Universitat de València